

แนวปฏิบัติการป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด (Surgical Site Infection, SSI)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรมีวิธีปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด (Surgical Site Infection, SSI) ในกระบวนการดูแลรักษาที่เป็นแนวทางเดียวกันและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ขอบเขต

ใช้ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดทั้งขณะผู้ป่วยอยู่ในโรงพยาบาลและการเฝ้าระวังหลังจำหน่ายให้มีประสิทธิภาพ เฝ้าระวังการเกิดการติดเชื้อที่ผิวหนัง และเนื้อเยื่อชั้นตื้นหลังผ่าตัดที่ไม่ได้ใส่อวัยวะเทียมเป็นเวลา 30 วัน การติดเชื้อลึกถึงชั้นเนื้อเยื่อพังผืดหรือกล้ามเนื้อ จะติดตาม 30 หรือ 90 วัน แล้วแต่ชนิดของผ่าตัด กรณีที่ใส่อวัยวะเทียมให้ติดตามนาน 90 วัน และรายงานข้อมูลอุบัติการณ์การติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดกับผู้เกี่ยวข้อง ตาม Patient Safety Goals: SIMPLE สอดคล้องกับเป้าหมายความปลอดภัย

ขั้นตอนการปฏิบัติ

การดูแลผู้ป่วย ปฏิบัติตามหลัก Standard Precaution

ก่อนผ่าตัด

1. การเตรียมผู้ป่วย

- 1.1 การรับผู้ป่วยไว้ในโรงพยาบาลก่อนผ่าตัดให้ระยะเวลาสั้นที่สุด
- 1.2 รักษาโรคอื่นๆ ให้ดีขึ้นหรือหายก่อนผ่าตัด

2. การเตรียมผิวหนัง

- 2.1 ทำความสะอาดร่างกาย หรืออาบน้ำ สระผมให้สะอาด คั้นก่อนผ่าตัด
- 2.2 ไม่โกนขน ในรายที่มีขนมากรบกวนการผ่าตัด ให้ขลิบขนด้วย Electric clippers ก่อนเข้าห้องผ่าตัด
- 2.3 การเตรียมผิวหนังให้กระทำในห้องผ่าตัด
 - 2.3.1 การ Scrub ให้ใช้น้ำยา 4% Chlorhexidine (Hibiscrub) หรือ Betadine scrub กรณีเป็นการผ่าตัดบริเวณหน้าหรือตา ใช้ 4% Chlorhexidine
 - 2.3.2 การ paint ให้ใช้น้ำยา 2% Chlorhexidine in 70% Alcohol หรือ Betadine solution กรณีเป็นการผ่าตัดบริเวณหน้าใช้ Hibitan 1:30 In water เด็กเล็กอายุ < 2 ปี ห้ามใช้ Chlorhexidine ให้ใช้ Betadine solution

3. เตรียมบุคลากร

- 3.1 ล้างมือในระดับ Surgical hand washing
- 3.2 ไม่ไว้เล็บยาว หรือใส่เล็บปลอม
- 3.3 ไม่ใส่เครื่องประดับ เช่น แหวน กำไลข้อมือ นาฬิกา

4. เตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ และผ้าคลุมผ่าตัด

- 4.1 ทำให้ปราศจากเชื้อตามมาตรฐาน

5. การใช้ยาปฏิชีวนะเพื่อป้องกันการติดเชื้อที่แผลผ่าตัด

- 5.1 ใช้ยาปฏิชีวนะเพื่อป้องกันการติดเชื้อแผลผ่าตัด

ระหว่างผ่าตัด

1. สวมเครื่องป้องกันร่างกายอย่างถูกต้องและเหมาะสม
2. ปิดประตูห้องผ่าตัดตลอดเวลา
3. จำกัดบุคลากรและการเคลื่อนไหวในห้องผ่าตัดควบคุมการไหลเวียนอากาศในห้องผ่าตัด อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ตามมาตรฐาน

หลังการผ่าตัด

1. ไม่เปิดแผลผ่าตัดก่อน 24 - 48 ชั่วโมง ยกเว้น มีเลือด discharge ซึมจากแผลมาก
2. ล้างมือแบบ Hygienic hand washing ก่อนและหลังทำแผลผ่าตัด
3. ทำแผลด้วยหลัก Aseptic technique
4. ทำแผลสะอาดก่อนแผลที่มีการติดเชื้อ

การทำความสะอาดห้องผ่าตัด

1. ภายหลังการผ่าตัดแต่ละราย
 - 1.1 กรณีที่ไม่มีมีการเปื้อนของเลือด หรือสารคัดหลั่ง ใช้น้ำและผงซักฟอก
 - 1.2 กรณีมีเลือด หรือสารคัดหลั่งตกลงพื้น ให้สวมถุงมืออย่างหนาจัดสิ่งปนเปื้อนออกให้มากที่สุด และเช็ดตามด้วย 70% Alcohol ทิ้งไว้จนแห้ง หรือราดด้วย 0.5 % Sodium hypochlorite ทิ้งไว้ นาน 30 นาที แล้วเช็ดถูด้วยน้ำและผงซักฟอก
2. ภายหลังการผ่าตัดรายสุดท้ายของวัน ทำความสะอาดพื้นและสิ่งแวดล้อมในห้องผ่าตัดให้ทั่ว ได้แก่ Surgical lights and handle โต๊ะ เติง เครื่องช่วยหายใจ และ Monitor ต่างๆ ด้วยแผ่นทำความสะอาด caviwipe ถ้ามีเลือดหรือสารคัดหลั่งกระเด็นเปื้อนให้ขจัดออกให้มากที่สุด และเช็ดตามด้วย 70% Alcohol ทิ้งไว้จนแห้ง หรือราดด้วย 0.5% Sodium hypochlorite ทิ้งไว้ นาน 30 นาที แล้วเช็ดถูด้วยน้ำ และผงซักฟอก

ตัวชี้วัด

อัตราการติดเชื้อที่แผลผ่าตัด (SSI) จากผ่าตัดใหญ่ เท่ากับ 0

อัตราการติดเชื้อที่แผลผ่าตัดเล็ก (SSI) เท่ากับ 0

อัตราการติดเชื้อที่แผลถอนฟัน (SSI) เท่ากับ 0